

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 3. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	«Теорія і методика професійної підготовки та виробничого менеджменту»	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	Третій освітньо-науковий рівень (доктор філософії)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Данченко Ірина Олексіївна

Вища освіта – спеціальність педагогіка/психологія

Науковий ступень – доктор педагогічних наук 13.00.07 – теорія та методика виховання.

Вчене звання – доцент, професор кафедри ЮНЕСКО та соціального захисту.

Досвід роботи – більше 17 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Міжнародне академічне науково-методичне стажування. Центр українсько-європейського наукового співробітництва, Полтавський державний аграрний університет. (Навчальне навантаження 180 годин – 6 кредитів ЄКЕС.). Тема: «Креативні підходи та методи активізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти». Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-021001-PSAU від 12.11.23 Термін навчання 02.10. – 12.11.2023 р.
- Міжнародне академічне науково-методичне стажування. Центр українсько-європейського наукового співробітництва, Полтавський державний аграрний університет. (Навчальне навантаження 180 годин – 6 кредитів ЄКЕС.). Тема: «Цифрова етика та людиноцентрична педагогіка в епоху ШІ: психогігієна, медіаграмотність та лідерство». Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-290913-PSAU від 09.11.2025 Термін навчання 29.10. – 09.11.2025 р.
- Керівник Психологічної служби ДБТУ
- Дійсний член Громадської організації «Українська асоціація суспільствознавців та педагогів»
- Дійсний член Харківської обласної громадської організації «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти».
- ORCID: 0000-0003-0103-8142
- Scopus Researcher ID: 57363268500
- Web of Science <https://www.webofscience.com/wos/error/authorNotFound>
- Google Scholars: https://scholar.google.com/citations?user=v78F4_AAAAAJ&hl=ru
- Персональна сторінка в Вікіпедії: <https://uk.wikipedia.org/w/index.php?curid=4357395>

телефон	+38(095)5152272	електронна пошта	irinadanchenco@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle
---------	-----------------	------------------	-------------------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	полягає у формуванні в здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти системних теоретичних знань і практичних умінь у галузі педагогіки вищої школи, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності: оволодіння сучасними концепціями,
------	--

	закономірностями та принципами навчання і виховання у закладах вищої освіти; розвиток здатності проектувати, організовувати та оцінювати освітній процес у вищій школі з урахуванням специфіки професійної освіти; формування педагогічної майстерності, академічної культури та педагогічної етики викладача ЗВО; підготовку аспірантів до викладацької діяльності, інновацій, науково-методичної роботи та інтеграції результатів власних досліджень в освітній процес.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, інтерактивні методи навчання (кейс-метод; проектне навчання; групова робота та дискусії; цифрові освітні платформи).
Деталізація форм навчання і форм їх контролю	тестування, усне опитування; письмова робота, кейс-аналіз; практичне завдання, аналіз ситуацій; практична робота, презентація; проектна робота; рольові ігри, спостереження, семінарські дискусії; практичне завдання, тестування; підсумкове індивідуальне навчально-дослідне завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекції, 16 годин практичні та семінарські заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль; залік.
Вимоги викладача	виконання індивідуально-дослідного завдання; творча активність; командна робота.
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Відповідність Стандарту освіти і освітньо-науковій програмі.	<p>Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні професійні задачі й проблеми в освітній і виробничій галузях відповідно до спеціалізацій або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК): ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами у сфері професійної освіти; розуміти тенденції менеджменту освіти, закономірності, принципи та методи управління навчально-творчою діяльністю здобувачів. ЗК 9. Здатність забезпечувати методичне забезпечення організації освітнього процесу за різними організаційними формами, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у сфері професійної освіти.</p> <p>Фахові компетентності (ФК): ФК 1. Здатність розуміти тенденції в освіті, структуру й цілі освітніх систем та бути в змозі визнавати їх потенційні наслідки, окреслювати напрями подальших наукових розвідок в освітній галузі. ФК 3. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз проблем педагогічної науки та практики; передбачати шляхи подальшого розвитку освітньої галузі на основі професійної рефлексії та самоаналізу. ФК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність, забезпечувати професійну взаємодію із здобувачами, створювати сприятливе творче освітнє середовище на основі гуманістичного світогляду та сучасних методологічних підходів щодо дослідження педагогічних процесів у професійній освіті. ФК 11. Здатність обирати і ефективно використовувати інноваційні освітні технології, методи і засоби навчання, авторські методики у сфері професійної освіти за спеціалізаціями. ФК 12. Здатність розробляти авторські методики організації та проведення навчальних занять різних організаційних форм в освітній сфері, рефлексії особистісно-професійного розвитку. ФК 13. Здатність розпізнавати та реагувати на різноманітність студентів і складнощі освітнього процесу; застосовувати знання основ педагогічної теорії та практики, традиційні та інноваційні форми навчання і викладання. ФК 14. Здатність використовувати електронне навчання та інтегрувати його в освітнє середовище; організовувати навчально-творчу діяльність здобувачів на основі застосування інноваційних педагогічних технологій у галузі професійної освіти. ФК 25. Здатність удосконалювати чинні та розробляти й реалізовувати нові освітні (освітньо-наукові) програми; здійснювати керівництво науково-дослідницькою діяльністю здобувачів освіти закладів вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти. ФК 28. Здатність до підвищення кваліфікації, самоосвіти та саморозвитку, формування особистісного кар'єрного зростання у професійній сфері.</p> <p>Програмні результати (ПР): ПР 01. Знати, розуміти й усвідомлювати методологічні функції філософії освіти, основні парадигми, закономірності й загальні тенденції розвитку світової і вітчизняної теорії і методики професійної освіти. ПР 02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти. ПР 03. Знати закономірності, принципи, сучасні підходи, методи та засоби планування, організації освітнього процесу вищої, фахової передвищої та</p>
---	--

професійної освіти.
 ПР 09. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про освіту, організацію завдань власного професійного та особистісного саморозвитку.
 ПР 11. Знати методи навчання у професійній школі та якісні вимоги до їх вибору
 ПР 15. Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми професійної освіти, здійснювати порівняльно-педагогічний аналіз моделей розвитку світових систем професійної освіти на засадах загальнонаукової методології та академічної доброчесності.
 ПР 26. Проектувати зміст навчання, розробляти та використовувати дидактичні засоби методичного супроводу навчального заняття, здійснювати діагностику якості освіти.
 ПР 27. Організовувати освітній процес (співпрацю в команді) студентів, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати педагогічний контроль і моніторинг результатів їх навчання здобувачів освіти.
 ПР 28. Використовувати освітні технології та забезпечувати їх навчально-методичний супровід з метою створення сприятливого освітнього середовища.
 ПР 30. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей і застосовувати одержані знання, уміння і навички для вирішення практичних задач і проблем у галузі професійної освіти.
 ПР 33. Визначати рівень особистісного й професійного розвитку, формувати програми самовдосконалення й саморозвитку, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності
 ПР 37. Застосовувати здобутки психолого-педагогічної теорії та практики, навички консультування з питань освіти при проектуванні та реалізації навчальних/розвивальних проектів на засадах студентоцентрованого підходу.
 ПР 46. Створювати творче освітнє середовище, що є сприятливим для здобувачів і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.
 ПР 47. Будувати і досліджувати моделі дидактичних процесів у галузі професійної освіти на основі інформаційно цифрових технологій з відповідним рівнем якості.
 ПР 49. Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з професійної освіти у закладах вищої освіти із застосуванням сучасних інформаційних та цифрових технологій

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Історія та теоретико-методологічні основи педагогіки вищої освіти

Лекція 1.	Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна Предмет, об'єкт і завдання педагогіки вищої школи. Методологічні основи. Місце дисципліни у підготовці аспірантів спеціальності 015. Місце і роль педагогічної науки в системі соціально-економічного розвитку України та її подальшої європейської інтеграції.	Практичне заняття 1 (ПЗ)	Аналіз сучасних концепцій розвитку вищої освіти (робота з нормативними документами, дискусія)	Самостійна робота	Роль саморозвитку, самоосвіти та самовиховання в професійному зростанні здобувача вищої освіти. Мегатенденції в вищій освіті. Конфліктні ситуації та педагогічні конфлікти, запобігання та розв'язання.
Лекція 2	Система вищої освіти та сучасні тенденції її розвитку Європейський та український освітній простір. Стандарти вищої освіти. Компетентнісний та студентоцентровані підходи. Вища школа як педагогічна система	ПЗ 2	Історія вищої освіти. Проектування навчальної дисципліни у ЗВО (цілі, результати навчання, компетентності)		Основні вектори розвитку духовності та моралі в здобувача вищої освіти. Інновації у світовій педагогіці. Педагогічна творчість: досвід, проблеми.
Лекція 3.	Дидактика вищої школи Закономірності, принципи та функції навчання у ЗВО. Зміст вищої освіти та його проектування.	ПЗ 3	Оцінювання результатів навчання та академічна доброчесність. Формування безпечного освітнього простору. Формування та розвиток соціальної зрілості здобувачів освіти (розробка критеріїв, рубрик, тестових завдань)		Педагогічні умови ефективного освітнього середовища в сучасних умовах. Базові поняття студентоцентрованого навчання
Лекція 4	Форми, методи та засоби навчання у вищій школі Традиційні та інноваційні методи навчання. Цифрові технології та дистанційне навчання.	ПЗ 4	Розробка та аналіз методів і форм навчання (кейс-метод, проблемне навчання, інтерактивні технології)		

Модуль 2. Методичні основи педагогіки вищої школи

Лекція 5.	Контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Види, форми і методи оцінювання. Критеріальний та рейтинговий підходи. Академічна добросесність.	ПЗ 5	Методологічні основи активізації освітнього процесу. Навчально-творча діяльність здобувачів вищої освіти.	Самостійна робота	Шляхи забезпечення якості вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги Стандарти вищої освіти. Освітні програми (освітньо-професійні, освітньо-наукові): їх призначення, структура, характеристика. Підручник/навчальний посібник вищої школи: критерії якості. Методи навчання у вищій школі з урахування специфіки освітньої програми
Лекція 6	Виховний процес і формування особистості здобувача вищої освіти Професійна компетентність і педагогічна майстерність Цілі, напрями і методи виховання у ЗВО. Професійне та громадянське становлення майбутнього фахівця. Педагогічна діяльність викладача. Педагогічна етика та академічна культура.	ПЗ 6	Виховна робота у вищій школі. Сучасні інноваційні педагогічні технології у закладах вищої освіти. (моделювання виховних ситуацій, аналіз педагогічних кейсів)		
Лекція 7	Інноваційна та науково-педагогічна діяльність у вищій школі Педагогічні інновації. Інтеграція наукових досліджень в освітній процес. Самоосвіта викладача. Система формування компетенцій в продовж життя.	ПЗ 7 ПЗ 8	Інноваційна діяльність та використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі (презентація мініпроектів, обговорення). Педагогічна майстерність викладача ЗВО (самооцінка, педагогічне спілкування, імідж викладача) Моделі світової педагогічної практики технологій в закладах вищої освіти. Інклюзивна освіта		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Korobkina, T., Dashenkova, N., Danchenko, I., & Omelchenko, H. (2025). The impact of corporate culture of dignity on cognitive biases, strategic decision-making and technical debt management in IT engineering. *Technology Audit and Production Reserves*, 3(4(83)), 6–13. <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2025.329635> (Scopus).
2. Nagayev V., Danchenko I., Mitiashkina T., Kyrepin V. (2022) Administrative Fundamentals of Ecological Competence Forming in Agricultural Engineering Students Under Conditions of Their Professional Training. In: Tonkonogyi V., Ivanov V., Trojanowska J., Oborskyi G., Pavlenko I. (eds) *Advanced Manufacturing Processes III*. InterPartner 2021. Lecture Notes in Mechanical Engineering. Springer, Cham, P 697-706. <https://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12570>
3. Paruta, Olena, Amelina, Viktoria, Danchenko, Iryna, Davydenko, Vitaliy and Kislov, Denis (2021) *The problems of society's globalization: peculiarities of legal socialization and public education* AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2(S24) (11). pp. 115-122. ISSN 1804-7890 <https://lib.iitta.gov.ua/view/creators/Amelina=3A=3A=3A.html>
4. Данченко І.О. Формування управлінської компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців системи професійної освіти: теоретико-методологічні основи // Інноваційна педагогіка. - № 88. -2025. С. 129–133 (журнал категорії «Б», Index Copernicus International (Республіка Польща), Україна, українська) <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/88/25.pdf>
5. Л Гарник, І Снегурова, І Данченко (2023). Теоретичні та практичні аспекти проведення інтеграційних процесів і міжкультурної комунікації в освітньому просторі // Наукові інновації та передові технології., в 2 (16). С 87 -99. (журнал категорії «Б», Index Copernicus International, Україна, українська). <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/archive/2>
6. Нагаєв Віктор, Данченко Ірина, Мітяшкіна Тетяна. (2021) Формування екологічної компетентності майбутніх фахівців аграрної сфери в умовах технологічної підготовки. Електронний науковий фаховий журнал «Імідж сучасного педагога». № 4 (199), 30-35 (журнал категорії «Б», Index Copernicus International, Україна, українська). <https://isp.pano.pl.ua/article/view/237627>
7. Конкурентоспроможність і розвиток спектру освітніх послуг в Україні: психолого-педагогічний аспект [Електронний ресурс] / Л. П. Гарник, І.О. Данченко [та ін.] // Перспективи та інновації науки. (Серія "Педагогіка". Серія "Психологія". Серія "Медицина") = Prospects and innovations of science (Series "Pedagogy". Series "Psychology". Series "Medicine"). – Електрон. текст. дані. – 2021. – № 3 (3). – С. 21-38. – URL (журнал категорії «Б», Index Copernicus International, Україна, українська). <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/536/539>

1. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ: навчально-методичний посібник для слухачів третього рівня освіти (доктор філософії) / І.О. Данченко, Н.І. Моїсеєва. – Харків: ДБТУ, 2021. – 292 с.
2. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ: курс лекцій для слухачів третього рівня освіти / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2024. – 130 с.
3. Педагогіка вищої освіти: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсеєва. – Харків, 2024. – 40 с
4. Педагогіка вищої освіти: методичні вказівки для проведення семінарських занять з дисципліни / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко. – Харків, 2024. – 36 с.
5. Педагогіка вищої школи: тестові завдання для перевірки знань здобувачів третього рівня освіти (доктор філософії) ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсеєва. – Харків, 2024. – 36 с.
6. Програма вступного фахового іспиту для здобуття ступеня «Доктор філософії» на основі РВО «Магістр» зі спеціальності А 5 Професійна освіта (заспеціалізаціями) галузі знань А Освіта / В. М. Нагаєв, Т. М. Герлянд, В. Є. Новікова, Т. Ю. Мітяшкіна. Харків: Державний біотехнологічний університет. 2025. 26 с.

8. Глосарій з професійної освіти (аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій) [Текст] : слов. для здобувачів вищ. освіти ден. та заоч. форм навчання спец. А5 Проф. освіта (аграрне виробництво, переробка с.-г. продукції та харчові технології). Ч. 1 / Н. І. Моїсеєва, В. Є. Новікова, М. С. Пономарьова, С. А. Золотарьова, Н. О. Бондар, О. В. Борюшкіна, О. М. Варипаєв, О. В. Воронянський, Н. Г. Грабар, І. О. Данченко, А. С. Міносян, Д. Л. Кобелева, Н. М. Ніколаєнко. - Харків : ДБТУ, 2025. - 400 с. - Б. ц.
9. Глосарій з професійної освіти (аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій) [Текст] : для здобувачів вищ. освіти ден. та заоч. форм навчання спец. А5 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології). Ч. 2 / Н. І. Моїсеєва, В. Є. Новікова, М. С. Пономарьова, С. А. Золотарьова, Н. Г. Бондар, О. В. Борюшкіна, О. М. Варипаєв, О. В. Воронянський, Н. Г. Грабар, І. О. Данченко, А. С. Міносян, Д. Л. Кобелева, Н. М. Ніколаєнко ; Держ. біотехнол. ун-т. - Харків : [б. в.], 2025. - 345 с. - Б. ц.
10. Danchenko I., Tyurina V. Innovative forms of postgraduate pedagogical education: foreign internship. STUDIA SLOBOZHANICA: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Слобожанський гуманітарій – 2025» (Харків, ДБТУ, 30 квітня 2025 р.). Харків, 2025. С. 171-173 <https://repo.btu.kharkiv.ua/handle/123456789/67406> (Україна)
11. Данченко І.О., Тюріна В.О.Толерантність до невизначеності як професійно значуща якість особистості майбутнього офіцера сектору безпеки й оборони України. Modern vision of implementing innovations in scientific studies: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, February 14, 2025. Marseille, French Republic: International Center of Scientific Research. С. 227-231. <https://doi.org/10.36074/scientia-14.02.2025> (French Republic).
12. Данченко І.О., Тюріна В.О. Резильентність як фактор формування і розвитку професійної компетентності майбутнього практичного психолога в сучасних умовах Scientific forum: theory and practice of research: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, March 21, 2025. San Francisco, USA: International Center of Scientific Research. С.191-195. <https://doi.org/10.36074/scientia-21.03.2025> (USA)
13. Тюріна В.О., Данченко І.О., Пшеничко А.С. Толерантність до невизначеності як професійно значуща якість особистості працівників кіберполіції в умовах воєнного стану. Modern Science and Innovation: Trends, Challenges and Breakthroughs: Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference, November 21, 2025. New York, USA: International Center of Scientific Research. С. 310-314. DOI 10.36074/scientia-21.11.2025. (USA).
14. Тюріна В.О., Данченко І.О.Людиноцентризм як стратегічний вектор перспективного розвитку вищої освіти в добу цифрової трансформації Цифрова етика та людиноцентрична педагогіка в епоху ШІ: психогігієна, медіаграмотність та лідерство : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 вересня – 9 листопада 2025 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 144 с. С. 133-137. ISBN 978-966-397-554-2 (Ікраїна, Польща).
15. Данченко І.О., Крамаренко А.П. Інформаційно-комунікативна компетентність у підготовці фахівців аграріїв: проблемний аспект // Євроінтеграційний вектор розвитку агроєкосистем в Україні: глобальні виклики та перспективи: матеріали міжнар. наук.-пр. конф. (05 червня 2025 року). Харків: ДБТУ, 2025. С. 231-234. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/> (Дата доступу 26.09.2025).(Україна).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.